

Skogsnäringens värdekedjor – definition, dagsläge och angelägna utvecklingsområden

IVA, Avd. VIII & KSLA,
Kommittén för skoglig teknik
och logistik

Skogsnäringen i korthet

Omsättning ca 200 miljarder kr

Andel av BNP < 2 %

Nettoexportvärde ca 95 miljarder kr

Exportvärde, 2012 jfr. m. 2000

” papper och kartong, 70 miljarder kr ↗

” massa 14 miljarder kr ↘

” sågade trävaror 22 miljarder kr ↗

Skogsnäringen i korthet forts.

Produktion, 2012 jfr. m. 2000

- ” papper och kartong, 11,4 milj. ton ↗
- ” massa, 12 milj. ton ↗
- ” sågade trävaror, 15,8 milj. m³ ↘

Skogsnäringen i korthet forts.

Skogsbruk/råvaruförsörjning, 2012 jfr. m.
2000

- ” Nettoavverkning, 68,9 milj. m³fub ↗ (70 % av tillväxten)
- ” Virkesvärde 27 miljarder kr ↗
- ” Virkesimport 7 milj. m³fub ↘

Skogsnäringen i korthet forts.

Tillväxt, virkesförråd, skogsvärde mm.

- ” Tillväxt 114 milj. m³sk eller 97 milj. m³fub
- ” Förrådsuppbyggnad 33 milj. m³sk
- ” Virkesförråd ca 3 miljarder m³sk
- ” Skogens värde 1 125 miljarder kr

Skogsnäringen i korthet forts.

Investeringar i skoglig och skogsindustriell FoU (2010)

- ” Vid universitet, högskolor och institut ca 660 milj. kr, varav offentlig finansiering ca 55 %
- ” Inom företagen ca 1 500 milj. kr
- ” Företagens forskningsintensitet ca 0,75 %

Skogsnäringen i korthet forts.

Skogsindustrins investeringar, 2012 jfr. m.
2000

- ” I Sverige 7 miljarder kr ↘
- ” Utanför Sverige ↗ ?

Skogsnäringen i korthet forts.

Investerarnas syn på skogsnäringen?

Tre samtal

Medverkande

Gert Andersson, Skogforsk

Peter Berg, McKinsey & Company

Lars Berglund, KTH

Rolf Björheden, Skogforsk

Stina Blombäck, Billerud Korsnäs

Uno Brinnen, Billerud Korsnäs

Jonas Brändström, Vinnova

Catherine Cobden, Forest Products

Association of Canada

Mikael Eliasson, Skogsindustrierna

Per-Erik Eriksson, SP Trä

Anders Grönlund, Luleå Tekniska Univ.

Johan Hedin, Holmen Timber

Tor Marntell, Mellanskog

Birgitta Naumburg, KSLA

Ann Segerborg-Fick, Busad

Erik Serrano, Linnéuniversitetet

Sten-Gunnar Skutin, Skogforsk

Maria Stenberg, Canadian Embassy

Åke Wikström, IVA Avd. VIII

Lars Wilhelmsson, Skogforsk

Pia Wågberg, Innventia

1. På spaning efter nya möjligheter

18 december 2012, IVA

- ” Översiktlig problembeskrivning, SWOT
- ” Angelägna behov, kort och lång sikt
 - . Skog (U Brinnen)
 - . Trä (M Eliasson)
 - . Fiber (P Wågberg)
- ” Kanada – vad händer där? (M Stenberg)
- ” Skogen kan göra skillnad (L Wilhelmsson)
- ” Lönsamhetskris och nya värdekedjor (P Berg)
- ” Nationella initiativ och offentliga FoU-satsningar (J Brändström)

2. Genomgång av insatsområden och beskrivning av värdekedjor

22 mars 2013, KSLA

- ” Skog – industri (L Wilhelmsson, G Andersson, R Björheden)
- ” Trä (A Grönlund, P-E Eriksson)
 - . Industriell röntgen, optimal produktion av trävaror, skanning
 - . Smart housing, biobaserat byggande
- ” Massa och papper (S Blombäck)
- ” Energi (R Björheden, A Segerborg-Fick)
 - . Primära skogsbränslen
 - . Industrins möjligheter som energiproducent och -leverantör
- ” Nya produkter (L Berglund)
 - . Biokompositer
 - . Nanocellulosa

3. Värdekedjor – utvecklade tankegångar

10 juni 2013, Kanadensiska ambassaden

” Vad finns/saknas? Framgångsfaktorer? Systemfel?

- . Biobaserat byggande (E Serrano, P-E- Eriksson)
- . Bioenergi i energianvändningen (A Segerborg-Fick)
- . Case: Biodiesel (S Blombäck)
- . Biokompositer (S Blombäck)

” Genomgripande arbete kring innovation i Kanada
(C Cobden, Executive Vice President FPAC)

Starka förutsättningar

- ” Produkterna fyller viktiga funktioner.
- ” Produkter och energi ur skogsråvara bygger på ett hållbart koncept.
- ” Resurssnål produktion med begränsad miljöbelastning.
- ” Stadigt ökande efterfrågan, i grunden gott avsattningsläge.
- ” God tillgång på råvara.
- ” Hög och bred kompetens.
- ” Modern, relativt välinvesterad industri.

Svagheter

- ” Otillfredsställande lönsamhet. EBITDA 12,3 % 2012 (PWC 2013). Sydamerika 23,9 %, USA 14,6 %. Lägre i Europa, Kanada och Emerging Asia.
- ” Svag lönsamhet hot mot kapitalförsörjningen.
- ” Återinvesteringskvoten 1,08 2012 (PWC 2013). Europa 0,98, Kanada 0,96, USA 1,08, Sydamerika 1,68 och Emerging Asia 2,43.

Svagheter forts.

- “ Kapitaltung industri med investeringar som ofta är kopplade till mycket långa avskrivningstider.
- “ Utpräglad commodity industry, som tillverkar insatsvaror i stora volymer för efterföljande förädling.
- “ Lågt intresse för integration framåt i olika förädlingskedjor.

Svagheter forts.

- “ Konjunktur känsliga produkter.
- “ Låg FoU-intensitet.
- “ Liten offentligt finansierad skoglig och skogsindustriell forskning.
- “ Relativt fragmenterade FoU-insatser.

Möjligheter

- “ Ökat fokus på värdeskapande förnyelse av olika värdekedjor och skapande av helt nya.
- “ Bättre kommunikation och samarbete mellan de led/länkar som är centrala för värdeskapandet. Nya affärsmodeller och affärsformer.
- “ FoU-insatser längs värdekedjorna. Value Chain Optimization (VCO) och erfarenheter från andra branscher har mycket att ge skogsnäringen.

Möjligheter forts.

- “ Teknik och system för bättre styrning och kontroll av komplexa försörjningskedjor.
- “ Nya konsumentbehov och helt nya produkter inom etablerade områdena som förpackningar, hygienprodukter, textilprodukter och husproduktion,
- “ ò och inom helt nya områden, utanför den traditionella skogsnäringen, t.ex. biokompositer, plaster, kemikalier, drivmedel och läkemedel.

Hot

- “ Tuff konkurrens från länder och företag nära expansiva marknader.
- “ Snabba förändringar på efterfrågesidan.
- “ Stora oavskrivna investeringar med lång kvarvarande teknisk livslängd.

Hot forts.

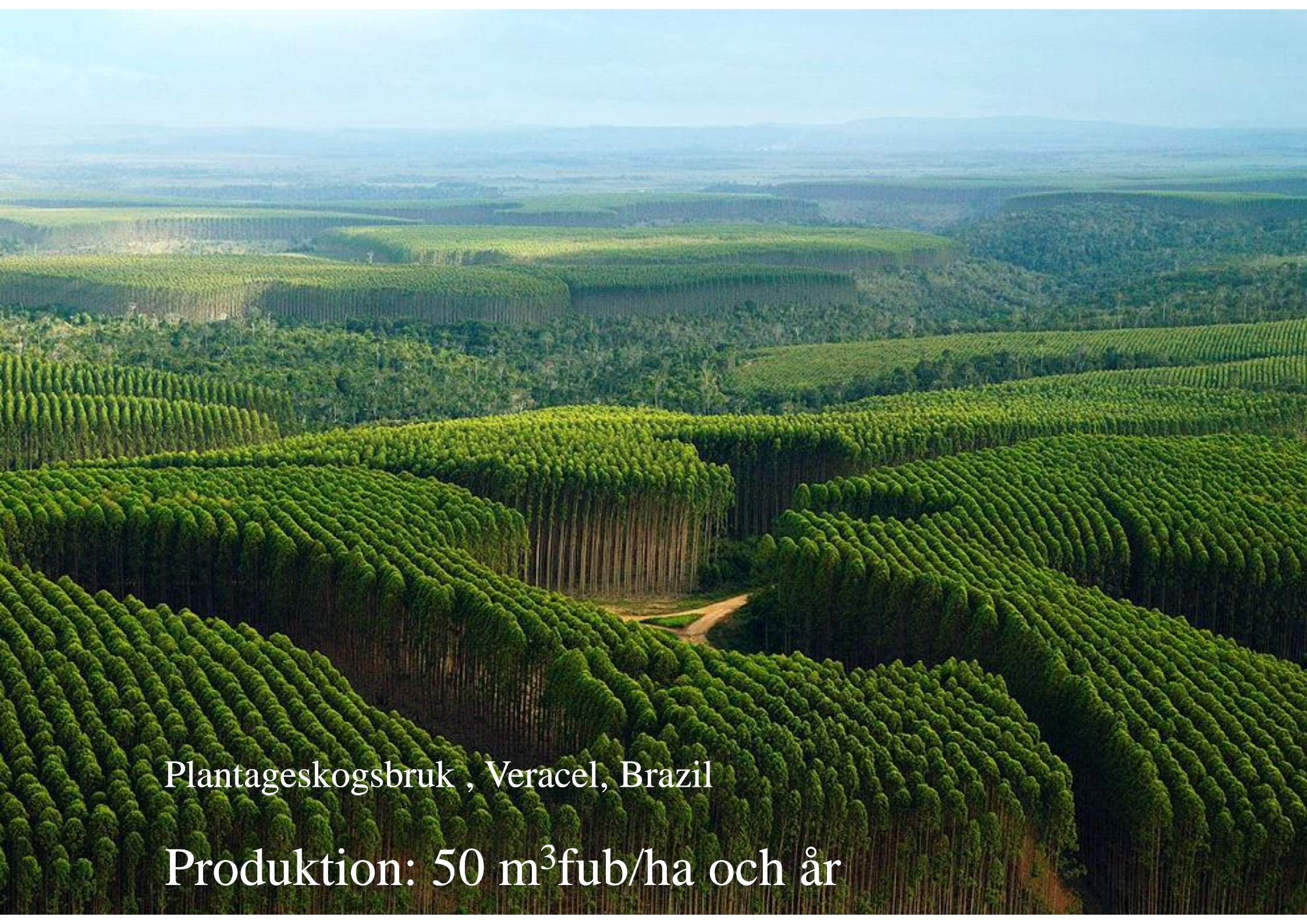
- “ Tuff konkurrens från plast-, aluminium-, stål- och betongindustri.
- “ Svag produktivitetsutveckling i skogsbruket.
- “ Utbrett ifrågasättandet av skogens utnyttjande.

Behov av paradigmskifte

- “ Lönsamheten i svensk skogsindustri har sjunkit under ett antal år.
- “ Ökad konkurrensförmåga och förbättrad lönsamhet måste ges högsta prioritet.
- “ Omfattande insatser krävs för att öka produktiviteten inom hela näringen.

Behov av paradigmskifte forts.

- ” Kontinuerliga kostnadssänkningar enbart räcker inte
- ” Det krävs ökade förädlingsvärden, nya produkter och nya marknader.
- ” Skogsnäringens värdekedjor måste utvecklas och förnyas.
- ” Innovationstakten inom skogssektorn måste höjas.
- ” För att lyckas krävs kraftfulla FoU-satsningar.

Plantageskogsbruk , Veracel, Brazil

Produktion: 50 m³fub/ha och år